

PROGRAM RADA ZA 2023. GODINU
ZASTUPNICA ALBANSKE, BOŠNJAČKE, CRNOGORSKE, MAKEDONSKE I
SLOVENSKE NACIONALNE MANJINE

Hrvatska je ustanovljena kao nacionalna država hrvatskog naroda i država pripadnika nacionalnih manjina

Ustavni zakon o pravima nacionalnih manjina (NN 155/02, 47/10, 80/10, 93/11, 93/11)

- Članak 2.

Pored ljudskih prava i sloboda koje su priznate ustavnim odredbama, Republika Hrvatska priznaje i štiti i sva ostala prava predviđena u međunarodnim dokumentima iz članka 1. ovoga Ustavnog zakona, ovisno o iznimkama i ograničenjima predviđenim ovim dokumentima, bez diskriminacije po spolu, rasi, boji kože, jeziku, vjeroispovijesti, političkom i drugom uvjerenju, nacionalnom i društvenom porijeklu, povezanosti s nacionalnom manjinom, vlasništvu, statusu naslijeđenom rođenjem ili po nekoj drugoj osnovi sukladno članku 14. i 17. stavku 3. Ustava Republike Hrvatske.

Članak 3.

(1) Prava i slobode osoba koje pripadaju nacionalnim manjinama (u daljnjem tekstu: pripadnici nacionalne manjine), kao temeljna ljudska prava i slobode, nedjeljiv su dio demokratskog sustava Republike Hrvatske i uživaju potrebnu potporu i zaštitu, uključujući pozitivne mjere u korist nacionalnih manjina.

(2) Etnička i multikulturalna raznolikost i duh razumijevanja, uvažavanja i tolerancije doprinose promicanju razvoja Republike Hrvatske.

Članak 4.

(1) Svaki državljanin Republike Hrvatske ima: pravo slobodno se izjasniti da je pripadnik neke nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj; pravo ostvarivati sam ili zajedno s drugim pripadnicima te nacionalne manjine ili zajedno s pripadnicima drugih nacionalnih manjina prava i slobode propisane ovim Ustavnim zakonom i druga manjinska prava i slobode propisana posebnim zakonima.

(2) Pripadnici nacionalnih manjina ostvaruju, jednako kao i drugi građani Republike Hrvatske, prava i slobode utvrđene Ustavom Republike Hrvatske, te prava i slobode propisane ovim Ustavnim zakonom i posebnim zakonima.

(3) Prava i slobode propisane ovim Ustavnim zakonom i prava i slobode pripadnika nacionalnih manjina propisana posebnim zakonima, nacionalne manjine i njihovi pripadnici ostvaruju na način i pod uvjetima propisanim ovim Ustavnim zakonom i posebnim zakonima.

(4) Zabranjuje se bilo kakva diskriminacija temeljena na pripadnosti nacionalnoj manjini. Pripadnicima nacionalnih manjina jamči se jednakost pred zakonom i jednaka pravna zaštita.

(5) Zabranjeno je poduzimanje mjera kojima se mijenja omjer među stanovništvom na područjima nastanjenima osobama koje pripadaju nacionalnim manjinama, a koje su usmjerene na otežavanje ostvarivanja ili ograničavanje prava i sloboda propisanih ovim Ustavnim zakonom i posebnim zakonima.

(6) Ovim Ustavnim zakonom ili posebnim zakonom je moguće ostvarivanje određenih prava i sloboda utvrditi ovisno o brojčanoj zastupljenosti pripadnika nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj ili na nekom njenom području, stečenim pravima i međunarodnim ugovorima koji, sukladno Ustavu Republike Hrvatske, čine dio unutarnjeg pravnog poretka Republike Hrvatske.

Članak 5.

Nacionalna manjina, u smislu ovoga Ustavnog zakona, je skupina hrvatskih državljana čiji pripadnici su tradicionalno nastanjeni na teritoriju Republike Hrvatske, a njeni članovi imaju etnička, jezična, kulturna i/ili vjerska obilježja različita od drugih građana i vodi ih želja za očuvanjem tih obilježja.

Članak 6.

(1) Republika Hrvatska može s drugim državama sklapati međunarodne ugovore kojima će urediti pitanja prava i sloboda pripadnika nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj.

(2) Prilikom sklapanja međunarodnih ugovora iz stavka 1. ovog članka Republika Hrvatska će se zalagati da se njima stvaraju i unaprjeđuju uvjeti potrebni za održavanje i razvijanje kulture pripadnika nacionalnih manjina, te očuvanje bitnih sastojnica njihove samobitnosti, odnosno njihove vjere, jezika, tradicije i kulturne baštine.

Članak 7.

Republika Hrvatska osigurava ostvarivanje posebnih prava i sloboda pripadnika nacionalnih manjina koja oni uživaju pojedinačno ili zajedno s drugim osobama koje

pripadaju istoj nacionalnoj manjini, a kada je to određeno ovim Ustavnim zakonom ili posebnim zakonom, zajedno s pripadnicima drugih nacionalnih manjina, naročito:

1. služenje svojim jezikom i pismom, privatno i u javnoj uporabi, te u službenoj uporabi;
2. odgoj i obrazovanje na jeziku i pismu kojim se služe;
3. uporabu svojih znamenja i simbola;
4. kulturna autonomija održavanjem, razvojem i iskazivanjem vlastite kulture, te očuvanja i zaštite svojih kulturnih dobara i tradicije;
5. pravo na očitovanje svoje vjere te na osnivanje vjerskih zajednica zajedno s drugim pripadnicima te vjere;
6. pristup sredstvima javnog priopćavanja i obavljanja djelatnosti javnog priopćavanja (primanje i širenje informacija) na jeziku i pismu kojim se služe;
7. samoorganiziranje i udruživanje radi ostvarivanja zajedničkih interesa;
8. zastupljenost u predstavničkim tijelima na državnoj i lokalnoj razini, te u upravnim i pravosudnim tijelima;
9. sudjelovanje pripadnika nacionalnih manjina u javnom životu i upravljanju lokalnim poslovima putem vijeća i predstavnika nacionalnih manjina;
10. zaštitu od svake djelatnosti koja ugrožava ili može ugroziti njihov opstanak, ostvarivanje prava i sloboda.

Članak 8.

Odredbe ovoga Ustavnog zakona i odredbe posebnih zakona kojima se uređuju prava i slobode pripadnika nacionalnih manjina moraju se tumačiti i primjenjivati sa svrhom poštivanja pripadnika nacionalnih manjina i hrvatskog naroda, razvijanja razumijevanja, solidarnosti, snošljivosti i dijaloga među njima.

Radi ostvarivanja gore navedenih program rada zastupnice bit će:

- Suradnja s udrugama i zajednicama nacionalnih manjina koje zastupaju u Hrvatskome saboru (**Unija Albanaca u Republici Hrvatskoj, Zajednica Albanaca Grada Zagreba i Zagrebačke županije, AKD „Shkendija“, Udruga Bošnjaka branitelja u Domovinskom ratu, MKD „ILINDEN“ Rijeka, Forum albanskih intelektualaca, Zajednica Albanaca Grada Bjelovara, Savez Crnogoraca i druge udruge koje su registrirane u Republici Hrvatskoj**)
- Zalaganje za osiguravanje proporcionalne zastupljenosti pripadnika nacionalnih manjina u tijelima državne i lokalne vlasti (**osposobljavanje s mogućnošću zaposlenja, stipendiranje stručnog osposobljavanja, volonterski rad**)
- Poticanje infrastrukture i podupiranje projekata koji jamče širenje kulturne autonomije pripadnika nacionalnih manjina (**Iuka ZADAR-DÜRRES, uspostava katedre za albanologiju na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu i otvaranje lektorata na hrvatskom jeziku na Sveučilištu u Prištini, otvaranje katedre „Albanska povijest“ na Hrvatskim studijima, suradnja s Veleposlanstvima Republike Albanije i Republike Kosovo u Republici Hrvatskoj u koordinaciji između zemalja i suradnja u projektima kojima se promiče tradicija i kultura albanskog naroda, izgradnja Pastoralnog centra „sv. Tereza iz Kalkute“, dopunska nastava na jezicima manjina koje zastupa, Koordinacijsko vijeće za provedbu programa albanske nacionalne manjine, suradnja Sveučilišta u Rijeci sa Sveučilištem u Kosovu i otvaranje novih studijskih programa na Sveučilištima u obje zemlje,)**
- Organiziranje manifestacija kojima je cilj bolja integracija nacionalnih manjina u društvo i regiju u kojoj obitavaju (**Tjedan Kosova u Republici Hrvatskoj u suradnji s Unijom Albanaca u Republici Hrvatskoj i zajednicama koje su dio Unije Albanaca u Republici Hrvatskoj, manifestacija „DITET e KULTURES“, tribine udruga i vijeća nacionalnih manjina, održavanje koncerata na autohtonom jeziku nacionalnih manjina u suradnji s udrugama i zajednicama nacionalnih manjina, Studijsko putovanje albanske mladeži u Međugorje, Gospodarski Forum u Republici Kosovo, Konferencija u Opatiji, Studijsko putovanje u Jeruzalem, 110. godišnjica neovisnosti Albanije**)
- Praćenje politike i zastupljenosti nacionalnih manjina u medijima i javnim servisima te zalaganje za veću zastupljenost u medijima i javnim servisima (**suradnja s medijima na lokalnoj i državnoj razini s ciljem pravovremenog i točnog izvještavanja o nacionalnim manjinama, manifestacijama manjina i ostalim sadržajima važnima za promicanje kulture i običaja nacionalnih manjina**)
- Usklađivanje općih akata županija, gradova i općina s člankom 31. Ustavnog zakona, kojim se reguliraju postupci ostvarivanja prava i sloboda nacionalnih manjina (**Zakon o strancima, otvaranje zajednica i udruga nacionalnih manjina po županijama i gradovima te otocima, osnivanje manjinskih registara birača i stanovništva**)
- Suradnja sa županijama i gradovima u ostvarivanju prava, promicanju kulturne autonomije i integriranosti pripadnika nacionalnih manjina
- Praćenje aktivnosti oko provođenja dopunske nastave na jezicima nacionalnih manjina na svim razinama i oblicima kao i stipendiranje učenika i studenata
- Promicanje oblika i upoznavanje kulture i običaja Albanaca, Bošnjaka,

Crnogoraca, Makedonaca i Slovenaca te financijsko podupiranje takvih aktivnosti **(dopunska nastava u školama, folklorni sadržaji nacionalnih manjina, izložbe umjetnika nacionalnih manjina, studijska putovanja u suradnji sa zajednicama i udrugama nacionalnih manjina, čiji je cilj promocija kulturne i tradicijske baštine nacionalnih manjina, promoviranje knjiga na jeziku nacionalnih manjina kao i njihovo prevođenje na hrvatski jezik, kao i prevođenje te promocija knjiga od velike važnosti na jezike nacionalnih manjina)**

- Djelovanje unutar Odbora u Hrvatskome saboru za ravnopravnije i pravednije poštovanje prava nacionalnih manjina zajamčenih Ustavom Republike Hrvatske i Ustavnim zakonom o pravima nacionalnih manjina **(Operativni programi nacionalnih manjina, Odbor za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, Savjet za nacionalne manjine, Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina)**
- Obilasci udruga, zajednica, vijeća, birača te praćenje i pomoć u organizaciji njihovih aktivnosti (manifestacija i programa), sudjelovanje na sastancima i radionicama od interesa za manjine koje zastupnica zastupa
- Podržavanje interesa mladih za školovanje i zapošljavanje **(stipendije za školovanje, stručno osposobljavanje s mogućnošću zaposlenja, stručna praksa u uredu zastupnice)**
- Informiranje pripadnika nacionalnih manjina koje zastupnica zastupa o EU fondovima
- Održavanje seminara, radionica, okruglih stolova u cilju smanjenja aktualne problematike na lokalnoj, regionalnoj i državnoj razini
- **Održavanje društvenih stranica na kojima nacionalne manjine mogu stupiti u kontakt sa zastupnicom (web stranica, Facebook, Instagram)**

Ermina Lekaj Prljaskaj

Zastupnica albanske, bošnjačke, crnogorske, makedonske i slovenske nacionalne manjine

